

Soo dhawow **KU SOGOTO DUESIGA SAREI**

TILMAAN-BIXIYAHAN LOOGU TALAGALAY WAALIDIINTA CARRUURTA DHAMMEYA WAXBARASHADA AASAASIGA AH

WAXYAABAHA KU JIRA

1.	Waalidiinta	3
2.	Dalbashada dugsiga sare	4
3.	Waxbarashada dugsiga sare: iskuulada guud iyo kuwa xirfadaha	6
4.	Muhiimadda asxaabta iskuulka iyo iskuulka bulshada	10
5.	Wadashaqeynta ka dhexeysa iskuulka iyo guriga ayaa l agama maarmaan ah	13
6.	Dugsiga sare oo ah heer cusub oo waxbarasho ah – dhallintaada wuxuu ubaahan yahay taageeradaada inta uu madax bannaanaanayo.....	16
7.	Dugsiga sare waxaa ka mid ah tixgelinta doorashada u dhaxeysa bilowga shaqada, ama u gudubka waxbarashada sare	18
8.	Caadooyinka nolosha ee caafimaadka leh iyo nolol maalmeedka	22
9.	Laga soo bilaabo dhallinyar ilaa madax-bannaan oo koray	26

1. WAALIDIINTA

Dhallintaada wuxuu hadda ku dhammeeyay heerka waxbarashada aasaasiga ah, wuxuuna diyaar u yahay inuu u gudbo dugsiga sare. Tani waa tallaabo weyn oo loo qaaday ilmahaaga iyo qoyska oo dhan. Dugsiga sare, ardaydu waxay leeyihiin madax bannaani badan oo xagga waxbarashadooda ah; waa marxalad aad muhiim ugu ah dariiqa tacliinta sare ee ardayga iyo ugu dambaynta waddada xirfadda.

Markay ardaydu galaan dugsiga sare, waxay u gudbaan jawi waxbarasho oo cusub, waddooyinka dugsiyadooduna waxay ku kala duwan yihiin qof ilaa qof. Tani waxay ardayga u horseedi kartaa culeysyo kala duwan, iyo adiga waalid ahaan sidoo kale. Ardayda, u gudbida dugsiga sare ayaa sidoo kale qeyb ka ah talaabadooda ugu horeysa ee qaangaarnimada. Dhallintaada wuxuu qaadi doonaa masuuliyad dheeraad ah waxbarashadiisa/deeda, laakiin wuxuu sii wadi doonaa inuu u baahdo taageero waalid iyo dhiirigelin sidoo kale. Waa muhiim inaad kala hadasho ilmahaaga waxbarashadiisa/deeda, inkasta oo isagu / iyadu uu yahay mid qaangaar ah oo madaxbanaan.

Waxaan rajeyneynaa in tilmaan-bixiyahan uu kaa caawin doono kaa taageeri doono u-gudubka canuggaaga ee dugsiga sare, iyo shuruudaha la socda.

Salaan diiran,
Finnish Parents' League
iyo Förbundet Hem och Skola

2. DALBASHADA DUGSIGA SARE

- U furfurnaanshaha xulashada ilmahaaga - ku taageer xulashadiisa / keeda waddada waxbarasho ee dugsigiga sare.
- Nidaamka iskuulada finnishku ma laha “dhamaadka”: Haddii ardaygu doorto barnaamijka waxbarashada dugsigiga sare guud (Finnish lukio), ama barnaamij xirfadeedka sare, waa suuragal in la aado jaamacad (ama waxbarasho kale oo sare) wadada.
- Wax badan ka baro ikhtiyaarka iskuulka aad udooratay dhallintaada inta uusan isagu / iyadu bilaabin dugsigiga.
- Waxbarashada aasaasiga ah ka dib, ardaydu waxay ka qayb qaadan karaan barnaamijka TUVÅ, kaas oo loogu talagalay in loogu diyaariyo dugsigiga sare.
- Dariiqa aasaasiga ah ee codsashada waxbarashada dugsigiga sare ee dhaliyaraada waa habka wadajirka ah ee codsiyada (Finnish yhteishaku). Barnaamijyada barashada xirfadaha waxay leeyihiin hanaan codsi duubis sidoo kale. Xilliyada dalabyada iyo qaababkuba way ku kala duwan yihiin xarumaha waxbarasho mid kale.

Markuu dhallintaada go'aan ka gaadhayo waxbarashadiisa/deeda / mustaqbalkiisa/eeda, waa muhiim inaad waalid ahaan u furnaato qorshooyinka gaarka ah ee mustaqbalka ee ilmahaaga ee arrintan la xidhiidha. Kala hadal isaga / iyada wixii ku saabsan fursadaha kala duwan ee jira, oo tixgeli suurtagalnimada in loo oggolaado isaga / iyadu inay higsadaan himilooyinkeeda. Ha u oggolaan khibradahaaga gaarka ah, iyo fikradaha suuragalka ah, inay carqaladeeyaan go'aannada ilmahaaga si aan waxtar lahayn. Ballanqaadka iyo dhiirigelinta waxbarashadu way sii kordheysaa marka qaangaarka uu doorto dariiqa waxbarasho ee u gaarka ah. Adiga iyo dhallintaaga, baar ikhtiyaarrada la heli karo, oo ka wada fikir, si wadajir ah, ka mid ah xulashooyinka u fiican inay isaga / ayada u fiican tahay. Kahor intaadan kala dooran, waxaa haboon inaad booqato iskuulo kala duwan si aad waxbadan uga barato iyaga (waxaad sameyn kartaa tan inta lagu jiro maalmaha albaabada furan, tusaale ahaan, ama markay qabtaan fadhigada macluumaadka).

Marka waxbarashada aasaasiga ah la dhammeeyo, waxaa jira fursad lagu codsan karo TUVÅ, oo ah barnaamij u diyaariya ardayda dugsiyada sare. Hadafka TUVÅ waa in laga taageero ardayda sidii ay u heli lahaayeen xirfadaha ay uga baahan yihiin dugsigiga sare, iyo in la siiyo taageero la hagayo si ay ugu gudbaan heerka dugsigiga sare. TUVÅ waxay kaloo ardayda siisaa fursad ay ku wanaajiyaan buundooyinka ay heleen xilliga waxbarashada aasaasiga ah, iyo inay dhammeeyaan qaar ka mid ah koorsooyinka dugsigiga sare (labadaba dugsigiga sare ee guud iyo kuwa farsamada gacanta). Ardaydu waxay ku qaadan karaan ugu badnaan hal sano barnaamijka TUVÅ.

NIDAAMKA CODSIGA WADAJIRKA AH, IYO XULASHOYINKA ARDAYDA

Kadib marka la dhammeeyo waxbarashada aasaasiga ah, habka ugu weyn ee loo codsado waxbarashada dugsiga sare ee dhalinyarada waa iyada oo loo marayo nidaamka arjiga wadajirka ah, sida kor ku xusan. Si loo codsado waxbarashada guud ee dugsiga sare, qofku wuxuu caadi ahaan u baahan yahay diblooma waxbarashada aasaasiga ah ama shahaado u dhiganta. Meeleynta mid ka mid ah waxbarashada guud ee dugsiga sare waxaa lagu go'aamiyaa celceliska dhibcaha uu ka helay maadooyin iskuul oo horay loo sii cayimay, sida ku cad dibloomada: ardayda waxaa loo xushay celcelis ahaan celcelisyadan. Dugsiyada sare ee guud waxay leeyihiin awood ay ku dejiyaan xad ka hooseeya celceliskan, haddii ay doortaan. Dugsiyada sare ee guud sidoo kale waxay yeelan karaan imtixaanno u gaar ah oo ku habboon.

Dugsiyada xirfadaha, ardayda waxaa lagu doortaa iyadoo lagu saleynayo shuruudaha xulashada barnaamijka aasaasiga ah ee aqoonta xirfadeed. Ku meelaynta dugsiyada sare ee xirfadaha waxaa lagu go'aamiyaa arrimo sida celcelis ahaan buundooyinka uu ka helay maadooyin iskuul oo horay loo sii cayimay, sida ku cad shahaadada waxbarashada aasaasiga ah ee qofka; sababaha kale ee suurtoogalka ah waxaa ka mid ah waxqabadka guud ee dugsiga, iyo mid ka mid ah waxqabadka ku saabsan gelitaanka ama imtixaannada ku habboon ee laga yaabo in lagu daro nidaam codsi gaar ah. Iskuulada xirfadaha sidoo kale waxay leeyihiin hanaan codsi duuban, oo macnaheedu yahay in qofku si dabacsan u codsan karo iyaga sanadka oo dhan. Dugsiyadu waxay ku siin doonaan macluumaad boggooda internetka wixii ku saabsan xilliyada dalabyada, iyo habraacyada dalabyada.

TAAGEERIDA XULASHOYINKA WAXBARASHO EE CARRUURTA

Daraasadaha uu ilmuhu doorto inuu ku dhigto waxbarashadiisa dugsiga sare ayaan si aan ka noqosho lahayn u go'aaminaynin mustaqbalkiisa / mustaqbalkiisa. Ardaygu wuu baddali karaa ama wax ka beddeli karaa dariiqa dugsiga sare / sare, haddii dookh hore loo sameeyay uusan u dareemin xaq ardayga. Waxaa muhiim ah in xoogga la saaro carruurta marxaladdan in qofku beddelo koorsada waxbarashadiisa aysan ka dhignayn guul-darro. Waalid ahaan, waxaa waxtar kuu leh adiga inaad noqoto mid xamaasad iyo dhiirigelin leh (inta u dhexeysa xaddidan) xagga doorashada xulashada dugsiga ee ilmahaaga. Kadib markuu ardaygu kasbado shahaadadiisa dugsiga sare, wuxuu codsan karaa barnaamijka tacliinta sare ee xirfadeed, ama isaga / iyadu waxay codsan karaan jaamacad waxayna kusii wadi karaan illaa iyo heerka shahaadada dhakhtar.

Qaar ka mid ah arrimaha muhiimka ah ee la xiriira waxbarashada dugsiga sare ayaa ku jira bogga Opintopolku ee ay gacanta ku heyso Hay'adda Qaranka ee Waxbarashada Finland: opintopolku.fi.

3. WAXBARASHADA DUGSIGA SARE: ISKUULADA GUUD IYO KUWA XIRFADAHA

- Waxbarashada guud ee dugsiga sare waxaa ku jira waxbarasho khasab ah iyo doorashada. Waxbarashada guud ee dugsiga sare waa ugu yaraan 150 darajo (mararka qaarkoodna loo soo gaabiyo “op”, oo laga helo Finnish opintopiste) qiimaynta daraasadda, waxaana lagu dhammayn karaa saddex sano.
- Waxbarashooyinka sare ee xirfadeed waxay ku saleysan yihiin qaab dhismeedka shahaadada qaranka ee Finland, oo ku saleysan dhibco karti. Shahaadada xirfadeed ee aasaasiga ahi waxay ka kooban tahay ugu yaraan 180 dhibcood oo kartiyeed (mararka qaarkood loo soo gaabiyo “osp”, oo laga helo finnishka osaamispiste).
- Waa suurtagal in lagu kasbado “laba shahaado” iyadoo isla mar la wada dhammaystirayo waxbarashada guud ee dugsiga sare iyo shahaadada xirfadeed ee aasaasiga ah. Intaa waxaa sii dheer, ardaygu wuu dhammaystiri karaa imtixaanka shahaadiga ah, oo sidoo kale loo yaqaan imtixaanka qaran ee ka-tagga dugsiga.
- Waalidiinta waxaa saaran waajib ah inay hubiyaan inay carruurtoodu dhammeeyaan dhammaan sannadaha dugsiga looga baahan yahay.

Manhajka guud ee dugsiga sare wuxuu kuu sheegayaa waxa lagu barto dugsigaas iyo sida, iyo sidoo kale sida waxqabadka waxbarashada ardayda loo taageero loona qiimeeyo, iyo sida adeegyada daryeelka ardayda, iyo iskaashiga ka dhexeeya guriga iyo dugsiga, loo abaabulo. Dugsiyada xirfadaha, heerarka shahaadada ee waddanka oo dhan waxay u adeegaan inay qeexaan waxa laga rabo shahaadada xirfadeed ee aasaasiga ah, ujeeddooyinka karti-xirfadeedka, iyo sida kartida loo muujiyo loona qiimeeyo. Manaahijta guud ee dugsiyada sare ee sare, iyo shuruudaha u qalmida xirfadaha, waxaa caadi ahaan laga heli karaa websaydhka iskuulada shaqsiyeed. Waalid ahaan, waxaa fikrad fican ah inaad barato manhajkan / shuruudaha aasaasiga ah ee aqoonta xirfadeed. Markaad sidaas sameysid waxay kaa caawin doontaa inaad si fican u fahamto waxbarashada ilmahaaga iyo inaad ku taageerto waxqabadyadiisa / barashadeeda guriga.

Waxyaabaha muhiimka ah ee manaahijtu waxay kujiraan websaydhada Wakaaladda Waxbarashada Qaranka ee Finland, oph.fi, iyo bogga ePerusteet (eperusteet.opintopolku.fi) waxaad ka baran kartaa heerarka shahaadada ee waddanka oo dhan.

Ujeeddada waxbarashada guud ee dugsiga sare waa in la xoojiyo aqoonta ballaaran ee ardayda ee dhaqanka. Ujeeddadeedu waa in lagu caawiyo koriinka ardeyda u noqda qof qaangaar ah oo wanaagsan, isku dheelitiran oo dhaqan leh oo xubno firfircoon ka noqon doona bulshada, iyo in ardayda la siiyo aqoonta iyo xirfadaha ay ugu baahan yihiin tacliinta sare, nololsha shaqada, raadinta shaqa la'aanta, iyo wejiyada badan. horumarka qofka. Ujeeddada waxbarashada xirfadeed waa in la horumariyo aqoonta shaqeed ee ardayda, iyo in lagu taageero biseylkooda xubno firfircoon oo bulshada ka mid ah. Barnaamijyada shahaadada aasaasiga ah ee dugsiyada sare iyo kuwa guudba waa kuwo ballaadhan, oo dabacsan, taas oo ka dhigaysa ardayda qol muhiim ah oo ay ku kala doortaan waxbarashadooda gaarka ah.

Dugsiga sare guud ahaan, ardaygu wuxuu abuuraa qorshe daraasad shaqsiyeed, oo ay taageerayaan macalamiinta iyo shaqaalaha hagista, oo ay kujiraan kaliya maaddooyinka ardaygu dhigan doono, laakiin sidoo kale qorshe ku saabsan imtixaanka shahaadiga ah, waxbarashada sare, iyo shaqadeeda. Dugsiyada xirfadaha waxay adeegsadaan qorshaha horumarinta aqoonta shaqsiyeed (oo loo soo gaabiyo “HOKS” oo ku saleysan magaceeda finnishka) si loo aqoonsado loona aqoonsado aqoonta ardayga ee jira, iyo in la qorsheeyo aqoonta uu ardaygu weli u baahan yahay inuu horumariyo, iyo sida looga heli doono jawi waxbarasho oo kala duwan. HOKS waxay suurto gal ka dhigeysaa in eber laga dhigto himilooyinka ardayga, qorshooyinka shaqo, kartida jirta, baahida iyo xaaladda nolasha, iyo in la qorsheeyo wixii hagitaan iyo talaabooyin taageero ah ee loo baahan yahay. Waalidiintu waa inay awood u yeeshaan inay kaqeybqaataan diyaarinta iyo cusbooneysiinta HOKS si wadajir ah dhalinyarada.

Dugsiga sare ee guud iyo dugsiga xirfadda labadaba, shaqada, barashada, iyo kobcinta aqoonta ardayda waxaa laga qiimeeyaa dhinacyo badan oo kala duwan. Ujeeddada qiimeyntan oo kale ayaa ah in lagu hago oo lagu dhiirrigeliyo ardayda waxbarashadooda, iyo in la horumariyo awooddooda ay isku-qiimeyn karaan. Gabagabada waxbarashada guud ee dugsiga sare, ardaydu waxay u diyaar garoobaan inay galaan imtixaanka shahaadiga ah. Maaddooyinka ardaygu doorto inuu diirada saaro imtixaanka shahaadiga ah waxay saameyn ku leeyihiin waxbarashadiisa / mustaqbalkeeda, maadaama codsiyada jaamacadaha / kuliyadaha ay ugu horeyn ku saleysan yihiin imtixaanada ardaygu doorto inuu qaado, iyo wax qabadkiisa.

Dugsiyada xirfadaha, kartida waxaa lagu muujiyaa inta badan ficil ahaan, xaaladaha shaqada ee shaqada. Ardayda raacda laba shahaado ayaa dhammaystiraya imtixaanka bilowga ah ee aqoonta xirfadda iyo imtixaanka shahaadiga ah.

KAALMEYNTA WAXBARASHADA

Ardaygu wuxuu xaq u leeyahay inuu helo taageerada waxbarashadiisa inta ay ku guda jiraan horumarka. Dugsiga sare guud ahaan, ardayda ay ku adag tahay inay horumar ka gaaraan waxbarashadooda dhibaatooyin xagga luqadda ah oo gaar ah, ama dhibaatooyin kale oo xagga waxbarashada ah, waxay xaq u leeyihiin inay helaan waxbarasho gaar ah, ama taageero kale oo waxbarasho, oo ku saleysan baahiyahooda shaqsiyeed, iyadoon loo eegin sababta ugu dambaysa ee dhibaatooyinka waxbarashadooda. Dugsiyada farsamada gacanta, ardaygu wuxuu xaq u leeyahay inuu helo taageero gaar ah oo waxbarasho haddii taageero looga baahdo dhibaatooyin xagga waxbarashada ah, dhaawacyo, ama jirro awgood. Intaa waxaa sii dheer, adeegyada daryeelka ardayda, oo ay ku jiraan adeegyada kalkaaliyaha caafimaadka, takhtarka, shaqaalaha bulshada, cilmu-nafsiga, iwm. Ayaal laga heli karaa dugsiga sare sida ay u yihiin xilliyada waxbarashada aasaasiga ah. Faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan adeegyada daryeelka ardayda waxaad ka akhrisan kartaa bogga internetka ee Wakaaladda Waxbarashada ee Finland (oph.fi).

KORDHINTA WAXBARASHADA KHASABKA AH

Maadaama da'da waxbarashada qasabka ah ay kor u dhaaftay 18, waxbarashada dugsiga sare waxay noqotay lacag la'aan dhammaan ardayda. Taas macneheedu waxa weeye in aanay fasalada bilaashka ahayn oo keliya ardaygu, laakiin sidoo kale buugaagta iyo agabka kale, agabka/dharka/qalabka looga baahan yahay daraasadaha, kharashyada la xidhiidha Imtixaanka Shahaadiga ah, iyo safarka 7 ama in ka badan oo kiiloomitir u jira / laga soo bilaabo dugsiga. Cuntooyinka dugsigu waxay ahaan jireen, welina, lacag la'aan dhammaan ardayda dugsiga sare. Kharash la'aanta adeegyadan waxay sidoo kale saameyn doontaa kaalmada dhaqaale ee lagu bixiyo xilliga waxbarashada dugsiga sare. Haddii arday uu qabo wax walaac ah oo la xiriira gargaarkan, waxay caawinaad ka codsan karaan adeegaha bulshada ee dugsigooda, ama xoghayaha dugsiga/xoghayaha waxbarashada.

Maadaama waxbarashadu ay tahay mid qasab ah, waalidiintu waxa ay saaran yihiin waajibaad ku salaysan inay hubiyaan in carruurtoodu dhammeeyaan dhammaan sannadaha dugsiga looga baahan yahay. Tani waxay ugu fudud tahay waalidiinta inay sameeyaan marka dugsigu si dhow ula shaqeeyo iyaga, iyo marka ay jirto khad xiriir ah oo ka dhexeeya dugsiga iyo guriga. Waajibaadka dugsiga ee ardaydu waxa loo tixgalinayaa in ay dhammaatay marka ay dhammeeyaan dugsiga sare ama ay buuxiyaan 18 jir.

4. MUHIIMADDA ASXAABTA DUGSIGA IYO BULSHADA DUGSIGA

- Saaxiibbada, iyo ka mid ahaanshaha koox, waxay muhiim u yihiin dhalinyarada meel kasta oo ay joogaan. Ardaygu waa inuu lahaadaa dareen ah inuu xubin muhiim ah ka yahay kooxda, iyo bulshada dugsiga.
- Kala hadal ilmahaaga bilowga marxaladdan cusub ee dugsiga, oo weydii meesha uu isagu / iyadu dareemayo inuu isagu / iyadu ka tirsan yahay.
- Kalinimada iyo cagajuglaynta dhalinyarada waa arrimo had iyo jeer mudan mudnaansho.

Saaxiibbada, iyo ka mid ahaanshaha koox, ayaa ahmiyada koowaad u leh dhalinyarada meelkasta oo ay joogaan. Ardaygu waa inuu dareemo inuu isagu / iyadu yahay xubin muhiim ah, oo buuxda ee bulshada dugsiga. Muhiimadda koox ahaanta ayaa la kordhiyay inta lagu jiro dugsiga sare, halkaas oo waxbarashadu ay tahay mid dabacsan oo ka dhacda kooxo badan oo kala duwan, iyada oo ay hogaaminayaan macallimiin badan. Dugsiga sare guud ahaan, ardayda waxay lajiraan kuwa kale oo isku koox ah, laakiin iskuulka xirfadaha, dhalinyarada iyo dadka waa weeyn wax bay wax ku bartaan. Ka mid noqoshada kooxdu waxay sare u qaadeysaa awooda ardayga inuu ku dareemo raaxo iyo badbaado dugsiga, waxaana la ogaaday inuu sidoo kale horumarinayo waxqabadkooda waxbarashadeed.

Bilawga waqtiga ardayga ee dugsiga sare ayaa muhiimad weyn u leh isaga / iyada dhexgalka kooxaha, iyo isku xidhka bulshada dugsiga. Xidhiidhka ardayda ee asxaabtooda ayaa ah isha weyn ee xoogga u ah wanaagooda – laakiin waxay sidoo kale u horseedi karaan cadaadiska asaagga xagga (sida) isticmaalka aalkolada iyo walxaha kale.

Dugsiyo badan, bilowga sanad dugsiyeedka, ardayda cusub waxaa loo abaabulaa kooxo si ay u qabtaan hawlo kala duwan oo kala duwan, iyadoo ujeedku yahay kobcinta ruux kooxeed iyo hubinta in qofna uusan uga harin bulshada ardayda. Dugsiyo badan ayaa sidoo kale adeegsada macallimiin – ardayda waaweyn ee abaabula howlo si kor loogu qaado isdhexgalka ardayda ee kooxaha, iyo sidoo kale maalmaha mowduuca iyo dhacdooyinka kale.

Ardayda qaarkood waxay si dhakhso leh u helaan booskooda deegaanka cusub; kuwa kale, waxay ku qaadanaysaa waqti dheer, waxayna dareemayaan walwal ay kaqabto deegaan cusub oo waxbarasho kahor intayna bilaabin inay sidaa sameeyaan. Guriga dhexdiisa, waa fikrad fiican inaad kala hadasho ilmahaaga bilowga heer dugsi cusub, iyo asxaabta / asxaabta dugsiga. Waad weydiin kartaa asaga / iyada sida ay dareemayaan ka qeyb galka iskuul cusub, sida ardayda kale ee kooxdiiisa / kooxdeeda ay u egyihiin, iyo inuu isagu / iyadu helay saaxiibo cusub. Guriga dhexdiisa, waxaad ku taageeri kartaa dhexgalka dhallintaada kooxaha iyo bulshada dugsiga adoo daneynaya asxaabtiisa / asxaabteeda iskuulka iyo nashaadaadka iskuulka, iyo inaad ku dhiirrigeliso inuu la barto ardayda kale, iyo inuu ka qeybqaato nashaadaadka dugsiga. kaas oo dhiirrigeliya kooxda ka tirsan.

KALINIMADA IYO CAGAJUGLAYNTA ARDAYDA

Waa inaad markasta soo dhexgashaa xaaladaha ardayga laga reebo kooxaha, ama bartilmaameedka cagajuglaynta / dhibaataaynta dugsiga. Booc-boocsiga sidoo kale wuxuu ka dhici karaa internetka, sidaas darteed wuxuu ku sii fidayaa meel ka baxsan iskuulka laakiin wali wuxuu saameeyaa qofka waxbarashadiisa dugsiga. Guriga dhexdiisa, isku day inaad abuurto jawi furan oo wadahal ah oo ardaygu dareemo inuu dadka kale uga sheegi karo kelinimadiisa / keeda, dareemada ka saarida, ama khibradaha xoogsheegashada. Haddii kalinimada looga hadli karo si furan, tani waxay u adeegi kartaa yareynta ceebta iyo ceebta ku xeeran. Haddii dhallintaada kala hadlo gurigiisa waxyaabaha ku saabsan kelinimada, ka reebitaanka ama xoog sheegashada, dhagayso oo sii taageero. Lagugula talin maayo inaad ka fikirto arimahan oo kale guriga oo kaliya - adiga iyo dhallintaada, inaad xiriir la sameysid macalinka isku dubaridka ama adeegyada daryeelka ardayda. Iskuulku had iyo jeer waxaa ku waajib ah inuu soo farageliyo markii xoogsheegashada, dhibaataaynta, ama rabshadaha la arko, waana inay lahaadaan qorshe sida loo sameeyo. Haddii aad ka shakisan tahay in dhallintaada ka qayb qaadanayo xoogsheegashada, kala hadal isaga / iyada waxa ku saabsan jawiga waxbarasho ee nabdoon ee u eg, iyo sida ardayda oo dhami ay xaq ugu leeyihiin deegaan noocan oo kale ah.

5. WADASHAQAYNTA KA DHEXAYSA DUGSIGA IYO GURIGU WAA LAMA HURAAAN

- Wadashaqeynta guriga iyo dugsiga ayaa muhiim u ah heerka dugsiga sare, sida ay u tahay heerarka kale. Ardayda dugsiga sare waxay qiimeyn doonaan, kana faa'iideysan doonaan, waalidkood oo xiisaynaya waxbarashadooda kana qayb qaadanaya howlaha dugsiga.
- Si sax ah loo shaqeeyo, iskaashiga ka dhexeeya guriga iyo dugsiga waa inuu noqdaa mid is dhexgal ah, iyadoo waalidiinta ay door firfircoon ka qaadanayaan. Waa inay sidoo kale ku lug lahaato dhagaysiga dhalinyarada iyo ka qayb galintooda sidoo kale.
- Dugsiga sare, sidoo kale waa muhiim in waalidiinta ay kulmaan midba midka kale iyo isku xirka shabakada.

Dugsiga sare wuxuu saameyn weyn ku leeyahay waddooyinka ay ardaydu ku qaataan tacliinta sare, iyo mustaqbalkooda mustaqbalkiisa shaqo.

Aad ayey muhiim ugu tahay kuwa guriga ku jira iyo kuwa iskuulka jooga inay wada shaqeeyaan oo ay taageeraan bislaanshaha ardayda iyo waxbarashadooda markay noqdaan kuwa madaxbanaan, iyo sidoo kale awooda ardayda ee ah inay sameeyaan xulashooyin saameyn ku leh noloshooda.

Mararka qaarkood, ardaydu waxay u sheegi karaan waalidkood inaysan iyagu u baahnayn oo ay iskood u dhammaysan karaan waxbarashadooda. Inta badan, si kastaba ha noqotee, ardayda waxay ku qanacsan yihiin xiisaha ay muujiyeen waalidkood, iyo waalidkood oo aadaya habeennada waalidiinta ee dugsiga iyo la shaqeynta dugsiga. Wadashaqeynta ka dhexeysa guriga iyo dugsiga ayaa inta badan lagu miisaamaa dabagalka iyo taageerida daraasadaha iyo samaqabka ardayda.

WADASHAQEYN DHINACYO BADAN LEH OO KA DHAXEYSA GURIGA IYO DUGSIGA

Hababka wada shaqeynta iskuulka-guriga way ku kala duwan yihiin iskuul ilaa iskuul. Habeennada waalidiinta waxaa laga abaabulaa dhammaan dugsiyada; muddo kadib, waxay noqdeen kuwo dood badan u janjeedha oo la falgala. Waxaa sidoo kale loo isticmaalaa sidii fursado ay waalidku isku bartaan. Habeennada waalidiinta qaarkood, ardaydu way joogi karaan sidoo kale. Intaa waxaa sii dheer, dugsiyadu waxay abaabulaan munaasabado iyo kal-fadhiyo kala duwan - sida maalmaha albaabada furan ama fiidkii, ama maalmaha waxbarashada “pop-up” – oo waalidiinta lagu casuumo. Waalidiintu way joogi karaan inta lagu jiro saacadaha dugsiyada caadiga ah sidoo kale. Tusaale ahaan, waalidiinta waxaa laga yaabaa inay ku lug yeeshaan socodsiinta kooxaha shaqaalaha ama suuqyada shaqada xagaaga, ama ardayda ayaa booqan kara goobaha shaqada ee waalidiinta.

Qaabka wada xiriirka ka dhexeeya guriga iyo dugsiyada wuu ku kala duwan yahay dugsi ilaa dugsi. Badanaa, adeegga Wilma, ama nidaam u dhigma oo dhijitaal ah, ayaa loo adeegsadaa isgaarsiinta. Iskuulada qaar waxay sidoo kale u isticmaalaan kanaallada warbaahinta bulshada iyo websaydhada iskuulka xiriirkooda.

WAALIDIINTA SIDA KAQEYBGALAYAASHA WAXQABADYADA BULSHADA DUGSIGA

Dugsiyadu waa inay ahaadaan kuwo firfircoon kana dhiga waalidiinta qayb ka mid ah nashaadaadka bulshada dugsiyada. Dugsiyadu waxay codsan karaan aragtida waalidiinta iyagoo adeegsanaya su'aalaha, ama waalidiinta waxaa lagu casuumi karaa aqoon-isweydaarsiyo ama kooxo shaqo. Waalidiinta sidoo kale waxaa laga yaabaa inay ku lug yeeshaan kooxda daryeelka ardayda iskuulka, qorshaynta waxqabadyada loogu talagalay xoojinta ladnaanta ardayda iyo bulshada dugsiyada.

Dugsiyada sare qaarkood waxay leeyihiin urur waalid. Ururada waalidiinta ayaa ku badan iskuulada guud ee guud marka loo eego iskuulada xirfadaha, xitaa marka si isku mid ah looga baahan yahay labada boos. Ururka waalidiinta wuxuu u ogolaanayaa waalidiinta iskuulka inay si wadajir ah ugu midoobaan hadafyada guud, waxayna taageeraan samaqabka bulshada dugsiga siyaabo kala duwan, oo ay la socdaan iskuulka iyo ardaydiisa. Haddii dugsigu aanu lahayn iskaashatada waalidiinta, waalidiintu si kastaba ha ahaatee waxay noqon karaan kuwo firfircoon oo soo jeediya aasaaska mid.

Waxaa habboon in laga wada qaybqaato iskaashiga dugsiga iyo guriga ee dugsiga sare. Kaqeybgalkan wuxuu kuu ogolaanayaa inaad barato macalimiinta, koorsooyinka waxbarashada, iyo howlaha iskuulka, waxayna kuu sahlaysaa adiga waalid ahaan inaad ku taageerto dhallintaada waxbarashadiisa / waxbarashadeeda. Markii waalidiinta iskuulka ay is bartaan, tani waxay gacan ka geysaneysaa taageeridda bulshada waalidka ah waxayna u suurta gelinaysaa inay ku wada xiriiraan. Haddii dugsigu uusan si firfircoon uga taageerin waalidiinta hadafkan, adigu waad firfircoonaan kartaa oo waxaad u soo jeedin kartaa, madaxa dugsiga, in habeenka waalidku abaabulo si dadka loogu oggolaado inay midba midka kale la kulmaan.

GAARITAANKA DA'DA QAAN-GAARKA WAXAY BEDESHAA DABEECADDA WADASHAQEYNTA DUGSIGA IYO GURIGA

Markuu ardaygu gaaro da'da qaangaarka, tani waxay sabataa isbeddello muuqda oo ku yimaada iskaashiga guriga iyo guriga. Waalidiinta mar dambe looma wargaliyo horumarka ardayga ee waxbarashadda, mana sii ahaanayaan awood ay ku isticmaalaan Wilma ama wadiiqooyin isgaarsiineed oo la mid ah, ilaa ardayga su'aasha la weydiinayaa tan mooyaane.

Waa muhiim in ardayda codkooda la maqlo iyadoo qayb ka ah iskaashiga dugsiga iyo guriga. Markay dhalinyaradu dareemaan inay saameyn ku yeelan karaan waxbarashadooda, deegaanka iskuulka, iyo horumarinta howlaha iskuulka oo ay la wadaagaan dadka waaweyn, waxay u badan tahay inay rabaan wada shaqeynta iskuulka iyo guriga inay sii socoto xitaa ka dib markay gaaraan da'da badankood.

6. DUGSIGA SARE OO AH HEER CUSUB OO WAXBARASHO AH – DHALLINTAADA WUXUU U BAAHAN YAHAY TAAGEERADAADA INTA UU MADAX BANNAANAANAYO

- Ka caawi ilmahaaga inuu qorsheeyo jadwalkiisa / jadwalkiisa oo uu dejiyo yoolalka waxbarasho.
- Ku dhiiri geli oo bogaadi dadaalka isaga / iyada ee iskuulka, intii aad ka noqon lahayd uun guulaha uu gaadhay.
- Aqoonsadaan oo gartaan xoogga ilmahaaga.
- Tus inaad xiiseyneyso iskuulka iyo hiwaayadaha ilmahaaga. Baro waxa ku jira iyo qaab dhismeedka iskuulka ilmahaaga, oo kala hadal isaga / iyada wax ku saabsan.

Daraasadaha dugsiga sare waxay u baahan yihiin madax-bannaanid dheeraad ah oo laga helo ardayga, iyo in loo qaato mas'uuliyad dheeraad ah mid ka mid ah waxbarashadiisa. Dugsiga sare wuxuu keenaa koror kuyimid casharka iskuulka, baahida ardayga edbinta. Waalid ahaan, waxaad ka caawin kartaa dhallintaada inuu qorsheeyo waxqabadyadiisa / keeda iyo, kaalmaynta xagga iskuulka, waxaad xadidi kartaa iyada oo ku saleysan waxa uu / keeda haysto keyd tamar oo ku filan. Xirfadaha noocan oo kale ah ayaa faa'iido u leh ilmahaaga noloshiisa dambe, sidoo kale. Waxaad ku caawin kartaa dhallintaada inuu qiimeeyo culeyskiisa / shaqadeeda adoo (tusaale ahaan) ku dhiiri gelinaya ilmahaaga inuu sameeyo qorshe todobaadle ah oo sheegaya waxa la qaban doono iyo goorta. Qorshe toddobaadle ah ayaa ka caawin doona isaga / iyada inay bartaan sida loogu qaybiyo hawlaha waaweyn iyo mashaariicda qaybo yaryar. Adiga oo ku baranaya qaab dhismeedka iskuulka ilmahaaga, waxaad ka caawin kartaa isaga / iyadu inay abuuraan qaab kor u qaadaya himilooyinkiisa / keeda isla markaana kor u qaadaya kalsoonidiisa / iyada kalsoonida dhammaystirka dugsiga.

BAAHIDA DUGSIGA EE KORORKA DUGSIGA SARE

Daalka waxbarashada ayaa ku soo batay dhalinyarada reer Finland. Dhallinyaro badan ayaa u aragta waxbarashada dugsiga sare mid aad u culus. Waalid ahaan, waxaad ku taageeri kartaa ilmahaaga adkaysiga waxbarashadiisa / joornaalkaaga adoo goobjoog ah oo dhageysanaya isaga / iyada. Dhageysiga, iyo weydiinta dhallintaada waxbarashadiisa / waxbarashadeeda, waxay taageeri doontaa horumarkiisa / horumarkeeda ilaa iskuulka. Adiga oo la hadlaya ilmahaaga, waxaad ku ogaan kartaa waxa isaga / iyadu rabto, waxa isaga / iyadu ay ku adag tahay, iyo halka uu isagu / iyadu u baahan tahay in laga caawiyo. Ka waalid ahaan, waxaa muhiim ah inaad ku dhiirrigeliso ilmahaaga inuu isku kalsoonaado adoo u sheegaya isaga / iyada inaad rumeysan tahay inuu isaga / iyada ka soo bixi doono waxbarashadiisa / waxbarashadeeda. Si dhiirrigelin leh ugala hadal dugsiga sare, kuna taageer ilmahaaga inuu u adkaysto waxbarashadiisa / waxbarashadeeda xitaa marka dib u dhacyo iyo caqabado dhacaan. Iyadoo aan loo eegin asalkaaga waxbarasho, taageeradaada inta lagu jiro barashada dugsiga sare waxay qiimo weyn ugu fadhidaa ilmahaaga.

7. DUGSIGA SARE WUXUU KA KOOBAN YAHAY TIXGALINTA KALA DOORASHADA U DHEXEYSA SHAQAALAHA AMA U GUDUBKA WAXBARASHADA SARE

- Daraasadaha dugsiga sare ka dib, iyo qorsheynta mustaqbalka, waa arrimo khuseeya inta lagu jiro muddada dugsiga sare.
- Maalmahan, bulshooyinka ay bixiyaan baraha bulshada waxay si aad ah u saameeyaan fikirka dhalinyarada ee mustaqbalka.
- Ku dhiiri geli ilmahaaga inuu isagu / iyadu iskiis u doorto.
- Ha uga tagin canuggaaga kaligiis xulashadiisa / xulashadeeda – taageeradaada waalid ahaan ayaa loo baahan yahay inta lagu jiro tixgelinta mustaqbalka.

Inta lagu jiro dugsiga sare, dhallintaada wuxuu waqti ku qaadanayaa ka fiirsashada mustaqbalkiisa / mustaqbalkeeda, wuxuuna go'aansan doonaa waxa u noqon doono / hagi doono ka dib dugsiga sare. In kasta oo go'aanka ah in la sii wado dugsiga ama in la galo xoogagga shaqaalaha la gaaro dhammaadka dugsiga sare, haddana tacliinta sare iyo qorsheynta mustaqbalka ayaa weli ah mowduucyo khuseeya inta lagu jiro muddadaas dugsiga.

Meelaha muhiimka ah ee laga heli karo macluumaadka marka dhallintaada ka fekerayo waxbarashadiisa / mustaqbalkiisa ama qorshihiisa shaqo waxaa ka mid ah: waalidiinta, la-taliyayaasha hagidda, bogagga shabakadaha hay'adaha tacliinta sare iyo soo bandhigiddooda iyo fadhiyada macluumaadka, iyo warbaahinta sida internetka. Saameynta bulshada ee ay ku bixiso baraha bulshada ee fikirka dhalinyarada ee mustaqbalka ayaa sii xoogeysatay waqti, waxayna la kulantay daadadka macluumaadka ee internetku bixiyo, qofka dhalinyarada ah wuxuu noqon karaa mid dadban ama walwalsan.

Ardayda dhigata dugsiga sare waxay u baahan yihiin taageerada waalidkood markay ka fiirsanayaan mustaqbalkooda. Kala hadal ilmahaaga xooggiisa, xiisahiisa, rabitaankiisa iyo nolosha shaqo ee iman karta. Waxaa muhiim ah in la xusuusto in doorashada dariiqa iskuulku yahay doorashada ardayga u gaarka ah, taas oo isaga / iyadu u baahan tahay in lagu dhiirrigeliyo. Ardaydu waxay u baahan yihiin taageero (oo ka duwan talo toos ah) waalidkood markay tixgelinayaan doorashadan.

LA-TALINTA HAGIDA OO AH TAAGEERIDDA QORSHOYINKA MUSTAQBALKA

Ardayda dhigata dugsiga sare sidoo kale waxay ka helaan taageero xagga qorshaynta mustaqbalkooda, iyo doorashada ay u baahan yihiin iskuulka iyo xirfada, lataliyayaasha la talinta. Dugsiga sare guud ahaan, ardaygu wuxuu helaa hagitaan shaqsiyadeed, hagitaan qaab kooxeed ah, hagitaan-koorso gudaha ah, hagitaan koox yar iyo hagitaan asaag. Iskuulka xirfadaha, shahaadada aasaasiga ah waxaa ka mid ah koorsooyin u adeega xoojinta u diyaargarowga ardayga ee daraasado dheeraad ah iyo qorsheyn xirfadeed. La-talinta hagida waxaa lagu bixiyaa oo keliya maaddooyinka, laakiin sidoo kale mid-qof iyo kooxba. Ujeedada la-talinta hagitaanku waa in laga taageero ardayga sidii uu u heli lahaa dantiisa / keeda isla markaana u aqoonsan lahaa xooggiisa / keeda, iyo in la siiyo taageero xagga qorshaynta xirfadda ah, iyo xallinta dhibaatooyinka iyo dhibaatooyinka jira.

KU LUG LAHAANSHAHA HAY'ADAHA TACLIINTA SARE IYO GOOBABA SHAQADA INTA LAGU GUDA JIRO QOFKU WAXBARASHADIISA

Inta lagu jiro dugsiga sare, ardayda waxaa la siiyaa fursad ay ku booqdaan goobaha shaqada iyo koorsooyinka ka jira goobaha tacliinta sare, oo ay si fiican u bartaan iyaga iyo shuruudaha la xiriira. Ujeedada isku xirka ardayda iyo xarumaha tacliinta sare iyo goobaha shaqada ayaa ah in laga caawiyo sidii ay ku heli lahaayeen wadadooda u gaarka ah waxbarashadooda mustaqbalka iyo shaqooyinkooda. Dugsiyada xirfadaha, koorsooyinku waxay ku saleysan yihiin xoog-shaqaale, xilliyada shaqada ee shaqooyinka la siinayo ardayda waxaa loogu talagalay inay bixiyaan aragti dhammaystiran oo ku saabsan shaqooyinka mustaqbalka ee mustaqbalka. Dugsiyo sare oo badan oo xirfadeed ah ayaa iyaguna si dhow ula shaqeeya (gaar ahaan) hay'adaha tacliinta sare ee xirfadaha.

KA DIB DUGSIGA SARE, KA DIB WAXBARASHADA SARE

In ka badan kala bar baro jaamacadeed oo loogu talagalay ardayda dhammeysatay dugsiga sare ayaa lagu buuxiyaa iyadoo lagu saleynayo buundooyinka lagu helay imtixaanka shahaadiga ah; sidoo kale, machadyada tacliinta sare ee xirfadaha, dhibco ayaa lagu buuxiyaa iyadoo lagu saleynayo buundooyinka laga helay imtixaanka shahaadiga ama imtixaanka aasaasiga ah ee aqoonta xirfadeed. Dhibcaha ka tarjumaya wadarta dhibcaha laga gaadhay imtixaanka gelitaanka iyo calaamadaha ka muuqda dibloomada qofka waa laga tagay, laakiin xulashada weli waxaa lagu sameeyaa oo keliya iyadoo lagu saleynayo imtixaanka gelitaanka.

Daraasadaha jaamacadda, ama xirfadda tacliinta sare, ayaa sidoo kale lagu bilaabi karaa iyada oo loo marayo waxa loogu yeero “kanaalka furan”: barashada jaamacadda furan ama machadka tacliinta sare ee furan oo marka la dhammeeyo, xaq u siinaya ardayga inuu dalbado waxbarasho jaamacadeed ama machad xirfadeed oo u sharaxan shahaadada dugsiga sare. Faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan “kanaalka furan” waxaa laga heli karaa bogga Opintopolku ee ay gacanta ku hayso Hay’adda Qaranka ee Waxbarashada ee Finland (opintopolku.fi/avoyn-yliopisto, iyo opintopolku.fi/avoyn-ammattikorkeakoulu).

8. CAADOOYINKA NOLOSHA EE CAAFIMAADKA LEH IYO NOLOL MAALMEEDKA

- Helitaanka hurdo kugu filan waxay lagama maarmaan u tahay barashada iyo ladnaanta.
- Jimicsiga, oo ay weheliso cunto noocyo badan leh iyo caafimaad leh, ayaa ah qaybo muhiim u ah caafimaadka maalinlaha ah.
- Jaan-goyn maalinle ah oo isku dheelitiran waxay taageertaa awoodda qofku u leeyahay inuu waxbarto oo wax barto.
- Waalidiintu waa inay ka digtoonaadaan sida dhalinyarada saameyn ugu leeyihiin isticmaalka warbaahinta kala duwan.
- Ka caawi ilmahaaga inuu aqoonsado qaababka kala duwan ee diiqadu u qaadan karto, iyo sida loola tacaali karo walaaca.

Caadooyinka nolosha ee caafimaadka lihi waxay u adeegaan inay taageeraan awoodda dhallinyartu u leedahay adkaysiga, barashada, waxbarashada iyo horumarka dugsiga. Cunto wajiyo badan oo caafimaad leh, hurdo iyo jimicsi ku filan, iyo awooda qorsheynta iyo maaraynta waqtigiisa, si wada jir ah ayaa aasaas u ah caadooyinka nolosha caafimaadka leh.

Waa muhiim inaad waalid ahaan muujiso xiisaha nolosha bulshada ee ilmahaaga, xitaa markay badanaa ka dhacdo fagaarayaasha kaladuwan ee bulshada. Markaad muujiso xiisaha noocaas ah, waxaad dhiseysaa kalsooni ka dhexeysa naftaada iyo ilmahaaga. Marka ay jirto jawi furan oo wadahal ah, oo ku saleysan aaminaad, waxaad sidoo kale si sahal ah ugala hadli kartaa ilmahaaga muhiimada ay leedahay caadooyinka nolosha caafimaadka leh, waxaadna ka taageeri kartaa isaga / iyada sidii loo ilaalin lahaa.

JIMICSI

- Jimicsiga ayaa looga baahan yahay miisaan culus illaa waqtiga lagu qaato fadhiista.
- Jimicsigu waa nasteeexo, wuxuu faa'iido u leeyahay caafimaadka qofka iyo caafimaadkiisa, wuxuuna hagaajin karaa awoodda waxbarasho ee qofka.
- Qeyb ka mid ah jimicsiga maalinlaha ah wuxuu ka koobnaan karaa safarka dugsiga ama socdaalkiisa, baaskiil ama socod.
- Adiga oo ka bilaabaya talaabooyin yaryar, way fududahay in jimicsi laga dhigo qayb ka mid ah caadooyinka nololeed ee qofka caadiga ah.

NAFAQADA

- Sida muruqyada oo kale, maskaxdu waxay u baahan tahay tamar si ay u shaqeeyso.
- Cunto caafimaad leh maalmaha shaqada waxay u adeegi kartaa isku dheelitirka daaweynta la cuno maalmaha fasaxa ah.
- Guriga iyo dugsiga, la wadaagista cuntada dadka kale waxay si togan uga qayb qaadan kartaa wanaagga guud ee ardayga.

HURDO

- Dadaalka maskaxda iyo jidhku wuxuu kordhiyaa baahida hurdada, jidhkuna wuxuu u baahan yahay waqti dheeri ah oo uu ku soo kabto.
- Yaraanta hurdo la'aanta ayaa la hagaajiyaa inta lagu jiro hurdada dheer - laguma hagaajin karo hurdo waqti dheer ah.
- Haddii ardaygu had iyo jeer la kulmo khalkhal xagga hurdada ah, waa fikrad fiican in lala tashado adeegyada caafimaadka ardayga si loo caawiyo.
- Xilliga hurdada, waxyaabaha qofku bartay intuu soo jeedo waxay ka mid noqdaan keydinta xusuusta qofka ee muddada dheer.

MAAREYNTA WAQTIGA IYO ISTICMAALKA WARBAAHINTA

- Xirfadaha maaraynta waqtiga ayaa loo baahan yahay si loo kala saaro waqtiga waxbarashada iyo waqtiga firaqada.
- Waa muhiim in la helo isku dheelitirnaan u dhexeysa fadhiista kumbuyuutarka ama taleefanka hortiisa iyo howlaha kale. Ahmiyad gaar ah waa in la siiyaa helitaanka isku dheelitirkaas, maadaama qayb ballaaran oo ka mid ah daraasadaha dugsiga hadda lagu sameeyay qaab dijitaal ah. Isku dheelitirka ayaa laga tuuray, iyo waxyaabo kale, waqtiga kordhay ee dadku hadda ku qaataan ciyaaraha iyo isticmaalka warbaahinta bulshada.
- Daraasaduhu waxay muujiyeen in, waqtiga badan ee dhalinyaradu ku qaataan baraha bulshada, uu daciifinayo waxqabadkooda marka ardaydu noqdaan. Dhinaca kale, waqtiga lagu qaatay wadaagga iyo soo saarista macluumaadka baraha bulshada ayaa loo arkay inay saameyn togan ku leeyihiin barashada.
- Hawlaha badan waxay kordhisaa tirada waxyaalaha soo jeedin kara, iyadoo la wiiqaayo qofka feejignaantiisa iyo awooddiisa dhameystirka, xusuusta iyo barashada waxyaabaha. Barashada heerka qoto-dheer waxay u baahan tahay karti wax u qabashada.

KHAMRIGA IYO MAANDORIYAASHA KALE

- Maandoriyeyasha ayaa saameyn taban ku leh hurdada, xusuusta iyo isku-fiirsashada.

TALOYIN KU SOCDA WAALIDIINTA

- La soco meesha canugaaga waqtiga ku qaadanayo, iyo cida uu la joogayo.
- Had iyo jeer ha noqonin mid xukun leh - sidaas, dhallintaada wuu ka labalabeyn doonaa inuu la wadaago macluumaadka ku saabsan waxa socda.
- Markaad noqoto tusaale wanaagsan, waxaad ka badbaadin kartaa ilmahaaga dhibaatooyinka xun ee khamriga / maandoriyaha.

Waxaad ka akhrisan kartaa wax badan oo ku saabsan shaqada kahortaga isticmaalka mukhaadaraadka bogga EHYT ry, "Taageerida xaaladaha nolasha ee kala duwan". ehyt.fi

CADAADISKU WUXUU NOQON KARAA MID WAXYEELLO LEH AMA FAA'IIDO LEH

Heerarka walaaca ee qofka dhallin-yarada ah waa la sarrayn karaa markii uu galo dugsiga sare. Cadaadiska ayaa qayb ahaan sababi kara sida wax waliba u cusub yihiin - asxaabta fasalka, mowduucyada waxbarashada, iyo xitaa goobta iskuulka. Cadaadiska sidoo kale waxaa sababi kara kororka culeyska shaqada ee iskuulka, dalabaadka waxbarashada, iyo dareenka ah inuusan qofku awoodin inuu maamulo xaddiga shaqada ee kordhay. Cadaadisku wuxuu noqon karaa mid faa' iido leh marka lagu ilaaliyo heer ku haboon: waxay kaa caawineysaa kicinta feejignaantaada, xoojinta dareenkaaga iyo fikirkaaga, si aad howlaha si hufan u dhameystirto. Si kastaba ha noqotee, diiqad xoog leh oo daba dheeraatay ayaa saameyn xun ku leh samaqabka qofka. Way adkaan kartaa in la barto in la kala saaro marka qofku u baahan yahay nasasho iyo soo kabasho, halkii laga dhigi lahaa waxqabadka sare.

Si horumar looga gaaro dugsiga, ardaygu wuxuu u baahan yahay inuu ogaado sida loo maareeyo culeyska fekerka. Waalid ahaan, waxaad tusaale fiican ugu noqon kartaa ilmahaaga waxaadna muujin kartaa inaad daryeesho ladnaantaada. Habkaas, dhallintaada wuxuu kaloo baran doonaa inuu aqoonsado keydkiisa / keeda xoog iyo inuu hubiyo inuu isagu / iyadu helo nasasho ku filan. Waxaad sidoo kale ka caawin kartaa ilmahaaga inuu aqoonsado markuu isagu / iyadu ay qabteen wax ku filan, adoo xusuusinaya isaga / iyada wixii uu isagu / iyadu hore u soo qabtay. Waxaad ka akhrisan kartaa wax badan oo ku saabsan isku buuqa la xiriira iskuulka, iyo maaraynta culeyska, meelaha ay ka mid yihiin shabakadda [Nyyti ry \(nyyti.fi\)](http://nyyti.fi).

- Qaylodhaan muujinaysa in keydkii qofka uu dhammaaday.
- Astaamaha qaarkood ee caadiga ah waxaa ka mid ah daal, niyad jab, firfircoonaan la'aan, dhibaatooyin xagga xusuusta ah, iyo qaab caajisnimo ah oo loogu talagalay daraasada qofka.
- Haddii ardaygu muujiyo astaamaha culeyska daran, waalidkiis / waalidkeed waa inuu si dhakhsa leh ula xiriiraa adeegyada caafimaadka ardayda. Tani maahan xaalad aan dib looga soo laaban karin, laakiin ka soo kabsashadeeda waxay qaadan doontaa waqti, badiyaaana caawimaad xirfad leh sidoo kale.

CADAADISKU WUU FUDUDAAN KARAA IN LA FAHMO HADDII AAD KA FIIRSATO XAGGA NALALKA TARAAFIKADA

- Tani waxay muujineysaa walaaca wanaagsan.
- Xaaladda ayaa gacanta lagu hayaa.
- Kheyraadka ayaa kufilan, waxaana jira firaqo ku filan oo soo kabashada ah.

- Digniin ah in qofku ku shaqeynayo xadka awoodiisa / awoodeeda.
- Waxay u muuqan kartaa walaac, daal, dhibaatooyin xagga feejignaanta, iyo degganaansho la'aan, iyo iyada oo loo marayo astaamo jireed oo kala duwan, sida madax xanuun, calool xanuun iyo khalkhal hurdo.
- Si loo gaaro isku dheelitirnaan, isbeddel ayaa loo baahan yahay.
- Waalid ahaan, waxaad ku taageeri kartaa ilmahaaga adoo ka caawinaya isaga / iyada inay u kala sarreeyaan sida ay u kala muhiimsan yihiin, iyo inaad dib u habayn ku sameyso hawl maalmeedkiisa / keeda iyada oo la siinayo wakhti nasasho ku filan iyo soo kabasho.

9. LAGA SOO BILAABO DHALLINYARTII ILAA MADAX-BANNAANIDII IYO KORAY

- Dhallintaada wuxuu ku sii dhowaanayaa da'da qaan-gaarka, wuxuuna bilaabaa inuu been-abuur ku sameeyo aqoonsigiisa / qaangaarnimadiisa. Waxa ugu muhiimsan ee aad sameyn karto waalid ahaan waa inaad taageerto hawshan isla markaana aad diyaar u ahaato marka dhallintaada u baahan yahay qof ka booda fikradihiisa / fikirkeeda, ama hawadiisa / dareenkeeda hawada u marinaya. Waalid ahaan, uma baahnid inaad ogaatid jawaabaha su'aal kasta, laakiin waxaad ka caawin kartaa ilmahaaga inuu u janjeedho jidkiisa / nolosheeda.

Inaad gaarto da'da qaan-gaarka, iyo inaad madax-bannaanaato, waa isbeddel weyn oo ku dhacaya ilmahaaga, maadaama ay adiga waalid ahaan u tahay. Nolosha qaangaarka ah ee ku soo socota qaangaarnimada mararka qaarkood waxay noqon kartaa mid dhib badan, laakiin waxay noqon kartaa mid abaalmarin sare leh sidoo kale. Waa muhiim in waqti la qaato si loo nasto oo qoys ahaan waqti la wada qaato. Uma baahnid inaad waqtigaas ku qaadatid inaad sameyso wax gaar ah: xitaa inaad si wadajir ah wax u wada cunid waxay aadi kartaa waddo dheer. Xitaa haddii qof dhallinyaro ah u baahan yahay meel bannaan si uu ugu weynaado qofkiisa / keeda, weli waalid ahaan ayaa lagaa doonayaa. Tus ilmahaaga inaad xiisaynayso, iyo inaad adigu isaga / iyada u joogtid. Dhegeyso, oo dhiiro geli. Joogtee wadahal wanaagsan iyo jawiga wada hadalka, kaas oo isku dayga iyo khaladaadka la oggol yahay. Ku farax kuna faan ilmahaaga jidka qaangaarnimada!

Suomen
VANHEMPAINLIITTO

HEM OCH SKOLA

TEXT – Katarina Perander-Norrgård (Förbundet Hem och Skola),
and Minna Palmu (Finnish Parents' League)

IMAGES AND PAGE LAYOUT – Hanna Siira

Tilmaamahan waxaa lagu soo saaray iyada oo ay maalgelin ka heshay
Hay'adda Iskaashatada Macaamiisha ee Finland